

UNIVERZITA KARLOVA
I. lékařská fakulta

SOUHRNNÁ INFORMACE O REALIZOVANÉM PROJEKTU

**Modernizace doktorského studijního programu oboru adiktologie v oblastech výzkumu
prevence a léčby závislostního chování**

Č. projektu CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_018/0002489

Příjemce: Univerzita Karlova

Zpracovali: doc. Mgr. Roman Gabrhelík, Ph.D, Mgr. Tereza Jovbaková

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Stručný popis průběhu realizace projektu a dosažené cíle

V průběhu realizace projektu došlo v souladu s projektovou žádostí ke zvýšení odborných akademických a vědeckých kompetencí cílových skupin prostřednictvím komplexní inovace doktorského studijního programu adiktologie. Byla získána akreditace modernizovaného studijního programu Adiktologie: Specializace ve zdravotnictví se standardní dobou studia 4 roky, v prezenční a kombinované formě studia, s jazykem výuky čeština a angličtina.

Modernizovaný doktorský program připravuje studující na budoucí vědeckou kariéru v základním, klinickém, aplikačním a dalších vědecko-výzkumných prostředích; věnuje se problematice návykových látek i nelátkovým závislostem (behaviorálním závislostem). Na základě transdisciplinárního pohledu na komplexní přístup k závislostem klade důraz na získání klíčových znalostí a rozvoj praktických kompetencí v současných výzkumných metodách, analytice dat, etice výzkumu, efektivní a úspěšné komunikaci vědeckých výsledků, či implementaci evidence-based výsledků vědecké práce do praxe. V ČR se jedná o jediný program svého druhu, podobný program není dostupný.

Způsobem pojetí výuky se program přibližuje anglo-americkému modelu. Pro studenty jsou připraveny jednosemestrální předměty (každý v rozsahu přibližně 40 vyučovacími hodinami). Zatímco toto pojetí je pro pregraduální studium samozřejmost, v doktorském vzdělávání jde o neobvyklý formát.

Reflektovali jsme postupně se měnící trendy ve vzdělávání a proměnili také způsoby výuky. V předmětech využíváme možnosti **elektronického vzdělávání** (e-learning), ve kterém je obsah předmětu představen díky sofistikované a vyvážené kombinaci elektronických prezentací, nahraných živých vystoupení, četby, kvízů, praktických aktivit a samostudia. E-learning je pak prokládán setkáními s učiteli jednotlivých předmětů.

Předměty věnované výuce **metodologie výzkumu** jsou nově **posíleny o aplikovanou složku**, studenti předkládají praktické podoby svého výzkumu formou konkrétních úkolů. Novinkou je také nastavení systému práce s daty pacientů Kliniky adiktologie a tvorba pilotní platformy pro vizualizaci anonymizovaných údajů z léčby pro účely analýzy dat v aplikaci Power BI.

Modernizovaný program kopíruje zcela aktuální trendy v oblasti **eHealth a mHealth intervencí, v oblasti prevence** a v oblasti **data managementu**, kde pro studenty vznikly přehledné manuály pro úspěšné nastavení systému sběru, třídění a archivace dat.

Obsahovou změnou studijního programu je **posílení statistických znalostí a dovedností studentů** – zde je opět navýšen prostor pro **praktický nácvik dovedností**.

Kompletní novinkou je předmět zaměřený na **získání praktických dovedností v oblasti publikování a práce s informačními zdroji**, dovednosti při **prezentaci výsledků vědecké činnosti a získávání finanční podpory pro výzkum prostřednictvím grantových žádostí**.

Theoretické předměty zaměřené na teorii závislostí a veřejnozdravotní problematiku byly inovovány s ohledem na potřeby praxe a stávající stav věděni v oboru, s důrazem na **transdisciplinaritu, mezinárodní spolupráci a etické aspekty výzkumu** a publikování vědeckých poznatků.

Odborná knihovna Kliniky adiktologie, která je k dispozici studentům doktorského studia, byla obohacena o 37 nových titulů zaměřených na současné **trendy v eHealth a mHealth** technologii, **prevenci, problematice veřejného zdraví, teorii závislostí, stejně jako na oblast metodologie výzkumu včetně grantovacích dovedností, prezentačních a publikačních dovedností.**

Pro studenty bylo zajištěno adekvátní **technické zázemí** – výkonný PC, instalace programů pro kvantitativní a kvalitativní analýzu dat, technika pro videokonference se zahraničními pracovišti.

Do modernizace studijního programu byli zapojeni vytipovaní **zahraniční odborníci**, nová koncepce studia tudíž odpovídá tuzemskému i mezinárodnímu kontextu a **zvyšuje konkurenceschopnost studentů na mezinárodním výzkumném poli**. Prof. Thomas Babor dokonce umožnil adaptaci svého univerzitního kurzu Research Career and Conduct specificky pro prostředí 1. LF UK a modernizovaného doktorského programu adiktologie.

Na jaře roku 2021 proběhla úspěšná **náborová kampaň** (předcházející podávání žádostí o studium a přijímacímu řízení) do modernizovaného studijního programu. Cílem náborové kampaně bylo zvýšit povědomí o doktorském programu adiktologie, akcentovat jeho unikátnost a přispět ke zvýšení počtu přihlášených uchazečů o studium. Zároveň se jednalo o pilotní ověření efektivity propagační kampaně prostřednictvím sociálních médií (Facebook a Instagram) 1. LF UK. Ke studiu do akademického roku 2021/2022 bylo přijato celkem 7 studentů. Do druhého ročníku v akademickém roce 2022/2023 se zapsalo 7 studentů.

V průběhu prvního pilotního ročníku studenti absolvovali většinu modernizovaných předmětů a plnili další studijní povinnosti stanovené pravidly studijního programu. Pět studentů v souladu s plánovanými výstupy projektu napsalo se svými školiteli odborný článek, který byl zaslán do redakce oborově vhodných časopisů.

Informace k obsahu modernizovaného doktorského studijního programu

Název studijního programu: Adiktologie: Specializace ve zdravotnictví; Addiction¹: Specialization in Health Care

Forma studia: Prezenční a kombinovaná

Standardní doba studia: 4 roky

Jazyk výuky: čeština a angličtina

Odborné zaměření programu: Na základě transdisciplinárního přístupu k závislostem klade modernizovaný doktorský program důraz na získání znalostí a rozvoj kompetencí v současných výzkumných metodách a analytice dat, etice výzkumu, efektivní a úspěšné komunikaci vědeckých výsledků, implementaci evidence-based výsledků vědecké práce do praxe. Oblasti metodologie vědy a výzkumu, publikační a prezentační dovednosti jsou koncipovány tak, aby odpovídaly tuzemskému i mezinárodnímu kontextu. Příprava a realizace výzkumných projektů je na odpovídající úrovni s cílem zajistit konkurenceschopnost na mezinárodním poli v oblastech prevence, léčby, veřejného zdraví, behaviorálního výzkumu.

Studijní program je zaměřen na rozvoj: 1) teoretických znalostí, 2) znalostí epistemologie, metodologie, etiky a praxe vědecké práce, 3) publikačních a prezentačních dovedností, 4) dovedností v přípravě, realizaci a prezentaci výsledků vlastního a týmového výzkumného záměru, 5) schopností aktivní participace na tvorbě a evaluaci veřejných politik, 6) schopností mezioborové a zahraniční spolupráce. Aktivity jsou koncipovány tak, aby připravily absolventy na expertní a výzkumnou práci v oboru adiktologie a uplatnění získaných dovedností v rámci vlastních disciplín.

Profil absolventa: Absolvent doktorského studijního programu prokazuje hluboké a systematické znalosti a porozumění teoretickým konceptům a metodám transdisciplinárního oboru adiktologie, které jsou ústřední pro výzkum, výuku a odbornost v oboru. Absolventi jsou seznámeni s institucionální infrastrukturou z národního i mezinárodního hlediska a jsou schopni samostatné odborné práce. Absolvent doktorského studijního programu je schopen samostatně prakticky realizovat pokročilé výzkumné metody, které umožňují další systematický rozvoj multidisciplinárního oboru adiktologie, zejména identifikaci relevantních rizikových faktorů, sledování změn v užívání návykových látek a jiného závislostního chování, jejich léčby, vývoje právních instrumentů a dalších souvisejících opatření. Absolvent je schopen samostatně působit jako řádný a platný člen akademického a výzkumného týmu ve svém oboru i jiných příbuzných oborech.

¹ Termín Addiction namísto Addictology v anglickém názvu programu byl upraven z lingvistických důvodů, pojem Addictology se v zahraničí nepoužívá

Absolvent:

- umí provádět systematické vyhledávání adekvátních zdrojů informací a kriticky je hodnotit.
- umí vypracovat nezávislý výzkumný záměr a implementovat jej do praxe.
- je schopen sestavit žádost o grant a řešit vlastní výzkumný projekt.
- umí publikovat výsledky vlastní vědecké anebo výzkumné práce, umí zvážit, jaká forma a typ publikace jsou vhodné k dosažení konkrétního cíle.
- používá vhodné prezentační nástroje a postupy (včetně digitálních), sděluje výsledky své práce odbornému publiku na národní i mezinárodní úrovni (v anglickém jazyce), tvůrcům protidrogové politiky lidem s rozhodovacími pravomocemi, ale také před odbornou i laickou veřejností.
- umí používat eticky a profesionálně vhodné přístupy založené na důkazech.
- dokáže kriticky zhodnotit svou vlastní práci a správně reagovat na racionální a relevantní zpětnou vazbu.
- má dovednosti pro výuku studentů na vysokoškolské úrovni, pro komplexní a efektivní prezentaci aktuálních vědeckých poznatků relevantních v oblasti odborné profilace; efektivně zapojuje studenty bakalářského a magisterského stupně studia do svých výzkumných projektů.
- umí plánovat vzdělávací aktivity, spolupracovat v mezinárodním prostředí.
- umí naplánovat a získává institucionální, materiální a technické zdroje pro svou práci.
- umí sladit různé životní role a zná možnosti prevence přepracování a vyhoření, má přiměřená očekávání vztahující se k jeho uplatnitelnosti na trhu práce.

Studijní povinnosti:

Jednotlivé předměty musí být dokončeny podle časového plánu stanoveném studentem v ISP (povinný pro každého studenta).

Všechny vypsání předměty jsou pro studenty DSP povinné v uvedeném rozsahu (přímá výuka a samostudium), ročník je doporučený pro ISP.

Přehled inovovaných a nových předmětů doktorského studia

Úvod do doktorského studia adiktologie / Introductory training to Addiction Science Studies

Po absolvování předmětu student ovládá základní terminologii oboru adiktologie a hlavní aspekty transdisciplinarity. Důraz je kladen na seznámení se základními pojmy prevence, léčba, harm reduction, drogová politika v oblasti nauky o závislostech. Nedílnou součástí řízené terminologie je oblast indikátorů snižování poptávky a nabídky dle standardů EMCDDA. Student se dobře orientuje v celkové institucionální infrastruktuře, poskytovaných službách, cílových skupinách a nových trendech oboru.

Jednotlivé moduly a lekce jsou dostupné studentům v platformě Moodle 2 po přihlášení prostřednictvím Centrální autorizační služby UK

[Course: Introductory Training to Addiction Science Studies \(cuni.cz\)](#)

Informace o předmětu ve studijním informačním systému UK

[Předměty \(cuni.cz\)](#)

Zvyšování vědeckých dovedností / Advancing Scientific Skills

Předmět tvoří tři moduly: 1) Publikování v adiktologii / Publishing Addiction Science, 2) Tvorba a podání konkurenceschopné projektové žádosti / Writing and Submitting Competitive Research Grant Proposal a 3) Prezentační a řečnické dovednosti / Presentation and Public Speaking Skills. Předmět je kompletně nový a nová je i forma výuky, tzv. blended learning, jehož podstatou je kombinace přímé výuky s e-learningovým vzděláváním. Samostudium probíhá prostřednictvím 3 e-learningových modulů na webové platformě UK Moodle 2. Didaktickým pojátkem celého předmětu je problem-based learning přístup, při kterém sami studenti rozvíjejí vlastní téma disertační práce napříč jednotlivými moduly s cílem představit a obhájit komplexní řešení problému (projektu doktorské práce).

Jednotlivé moduly a lekce jsou dostupné studentům v platformě Moodle 2 po přihlášení prostřednictvím Centrální autorizační služby UK

- a. [Publishing Addiction Science \(cuni.cz\)](#)
- b. [Presentation and Public Speaking Skills \(cuni.cz\)](#)
- c. [Writing and submitting competitive research grant proposal \(cuni.cz\)](#)

Informace o předmětu ve studijním informačním systému UK

[Předměty \(cuni.cz\)](#)

Výzkumné designy a metody v adiktologii / Research Design and Methods

Cílem nového předmětu Research Designs and Methods in Addiction Science je představit studentům kvantitativní i kvalitativní metody a metodologické postupy a aspekty současného adiktologického výzkumu. Výzkum v adiktologii je multidisciplinární povahy a jako takový pokrývá širokou škálu oborů. Totéž platí pro metody a nástroje ve výzkumu závislosti. Mnohé výzkumné designy, metody a techniky vycházejí z jiných oborů, jako je epidemiologie, sociologie, psychologie, behaviorální ekonomie, klinický výzkum, zatímco některé byly přímo vyvinuty pro výzkum v adiktologii nebo je jejich aplikace v adiktologickém výzkumu typická. Tento předmět nabízí studentům základní přehled nejpoužívanějších designů a metod používaných v adiktologickém výzkumu i podklady a odkazy pro hlubší vhled do problematiky s ohledem na vlastní dizertační práce zapsaných studentů. Předmět je koncipován formou tzv. blended learningu, která kombinuje samostudium a prezenční výuku s lektorem. Samostudium probíhá prostřednictvím elektronických kurzů Moodle2. Interaktivní výuka zahrnuje psané texty, edukační videa, literaturu, mluvené přednášky apod.

E-learningový kurz je dostupný studentům v platformě Moodle 2 po přihlášení prostřednictvím Centrální autorizační služby UK

[Research Designs and Methods in Addiction Science \(cuni.cz\)](#)

Informace k předmětu ve Studijním informačním systému UK

[Předměty \(cuni.cz\)](#)

Teorie závislostí / Addiction Theories

Inovovaný předmět si klade za cíl ověřit schopnost studentů kriticky hodnotit a aplikovat relevantní teorie závislostí jakožto základní stavební kameny pro přípravu výzkumných projektů v oblasti klinické adiktologie a veřejného zdraví. Předmět je koncipován jako fúze dvou linií, v nichž se teorie závislostí uplatňují a jež jsou etablovanými proudy bádání na půdě adiktologie. První linií je oblast klinické adiktologie, druhou linií je veřejné zdraví. Veřejné zdraví se ve svém novodobém konstituování zpočátku věnovalo zejména tématu infekčních onemocnění, zájem o téma závislosti je pozdější. Na druhou stranu public health přineslo do adiktologie řadu témat a metod, od veřejnozdravotního konceptu harm reduction jako pragmatické veřejnozdravotní strategie, která se zaměřuje na všechny podstatné aspekty veřejného zdraví, až po nejrůznější veřejnozdravotní intervence. Širokospektrální záběr veřejného zdraví se tak v mnohém překrývá či doplňuje s tématy a intervencemi z oblasti klinické adiktologie. Pomocí e-learningové platformy Moodle 2, kombinující samostudium s online prezentacemi a přímou výukou, jsou studenti provázeni relevantními kapitolami z obou oblastí.

UNIVERZITA KARLOVA
I. lékařská fakulta

E-learningový kurz je dostupný studentům v platformě Moodle 2 po přihlášení prostřednictvím Centrální autorizační služby UK

[Addiction Theories \(cuni.cz\)](#)

Informace k předmětu ve Studijním informačním systému UK

[Předměty \(cuni.cz\)](#)

Praktická aplikace analýzy dat

Předmět se snaží ukázat, že analýza dat je nedílnou součástí výzkumu a její znalost (alespoň teoretická) je potřeba již ve fázi plánování výzkumu, tedy ještě daleko před tím, než jsou sebrána první empirická data. Orientace v postupech a metodách zpracování dat může důležitou měrou přispět k naplánování kvalitních konkurenceschopných výzkumů, které posunou obor. Především si ale předmět klade za cíl studující podpořit v praktické realizaci analýzy dat, a to jak kvantitativních (např. výsledky testů nebo fyziologická měření, skóry z dotazníků), tak kvalitativních (např. rozhovory, deníkové záznamy a další). Analýza dat v praxi sestává ze dvou na sebe navazujících předmětů (PADA 1 a PADA 2).

Praktická aplikace analýzy dat I / Practical approach to Data Analysis I

Kurz je zaměřen na první praktické úkony analýzy dat, jako je tvorba datové tabulky (tzv. datasetu), zjišťování přítomnosti a počtu chybějících hodnot, vytváření souhrnných skóru, škálování proměnných apod. Připravili jsme tréninková kvantitativní data, na nichž studující v průběhu plnění předmětu pracují. Alternativně mohou studující zpracovávat data z vlastního dizertačního projektu. V rámci PADA 1 si tak studující pomocí série úkolů s detailními instrukcemi v Moodle osvojí nejužitečnější funkce pro přípravu datasetu v Excelu a v Jamovi – volně dostupném programu pro statistickou analýzu dat. Součástí PADA 1 jsou také moduly zaměřené na analýzu kvalitativních dat, v rámci kterých se studující seznámí s příklady dobré praxe a také s různými postupy kvalitativní analýzy. Podobně jako v kvantitativní části je i zde kladen důraz na praxi, a proto si studující pod vedením vyučujícího vyzkouší různé postupy analýzy kvalitativních dat a seznámí se s nejpoužívanějšími programy pro kvalitativní analýzu.

E-learningový kurz je dostupný studentům v platformě Moodle 2 po přihlášení prostřednictvím Centrální autorizační služby UK

[Practical Approach to Data Analysis 1 \(cuni.cz\)](#)

Informace k předmětu ve Studijním informačním systému UK

[Předměty \(cuni.cz\)](#)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Praktická aplikace analýzy dat II / Practical Approach to Data Analysis II

PADA 2 si klade za cíl vybavit studující znalostmi a dovednostmi potřebnými pro statistické testování hypotéz. Studující si na cvičných datech vyzkoušejí provést a interpretovat jednoduché statistické testy, jako je t-test, analýza rozptylu, korelační analýza a další. Seznámí se také s pokročilejšími statistickými metodami. PADA 2 pokrývá deset témat: Úvod do testování hypotéz, kde se studující seznámí s hypotézami a se základními koncepty, jako je teorie pravděpodobnosti a statistická významnost, dále Statistické soubory, kde jsou představeny a diskutovány různé metody výběru souboru, kde se studující seznámí s postupem výpočtu přiměřené velikosti souboru z hlediska statistické síly pomocí programu G*Power a také se standardy popisu souboru „CONSORT“, moduly věnované relativně jednoduchým statistickým testům: Testy založené na porovnávání průměrů, Testy založené na porovnávání četností, Korelační testy, a dále moduly věnované složitějším statistickým postupům: Úvod do pokročilých statistických analýz, Analýza longitudinálních dat, Analýza experimentálních dat typu RCT. Samostatné moduly jsou věnovány Preregistraci a Prezentování statistiky v odborných textech. Závěrečné setkání je zaměřeno na Limity kvantitativní analýzy, což je velmi důležité téma s ohledem na aktuální debatu o pochybných praktikách ve vědě a výzkumu a tzv. replikační krizi.

E-learningový kurz je dostupný studentům v platformě Moodle 2 po přihlášení prostřednictvím Centrální autorizační služby UK

[Practical Approach to Data Analysis 2 \(cuni.cz\)](#)

Informace k předmětu ve Studijním informačním systému UK

[Předměty \(cuni.cz\)](#)

Výzkum v adiktologii / Research Career and Conduct

Kurz se věnuje tématům v oblasti možností kariéry výzkumníka a odpovědného provádění výzkumu v oblasti závislostí. Obsahem jsou témata jako úvod do odpovědného vedení výzkumu v adiktologii, vědecké pochybení, etické otázky spojené s výzkumem v adiktologii, konkurenční zájmy a vědecká integrita a kariéra v adiktologii v ČR a v zahraničí. Cíle předmětu pak již konkrétně zahrnují zejména to, aby studující uměli po jeho absolvování minimálně kriticky uvažovat o uplatňování zásady odpovědného provádění výzkumu, budovat integritu výzkumu a aplikovat ji na praktické situace, identifikovat nesprávné vědecké chování a předcházet střetu zájmů, objevovat kariérní příležitosti v oblasti výzkumu závislostí a potenciál uplatnění vědy v praxi adiktologie. Očekáváme, že absolventky a absolventi budou schopni uvažovat nejen o své kariéře v oblasti výzkumu závislostí, ale i kriticky a zároveň objektivně posuzovat různé situace související s pochybením ve výzkumu a publikování v oblasti závislostí.

E-learningový kurz je dostupný studentům v platformě Moodle 2 po přihlášení prostřednictvím Centrální autorizační služby UK

[Research Careers & Conduct \(cuni.cz\)](#)

Informace k předmětu ve Studijním informačním systému UK

[Předměty \(cuni.cz\)](#)

Zapojení odborníků ze zahraničí při vytváření výzkumně zaměřených studijních programů

V souladu s projektovou žádostí se do modernizace studijního programu zapojilo celkem 5 zahraničních odborníků. Odborníci se aktivně účastnili tvorby nového kurikula doktorského studijního programu i obsahu inovovaných i nových předmětů.

K nově vzniklému kurikulu na závěr zahraniční odborníci poskytli zpětnou vazbu prostřednictvím strukturovaného formuláře. Experti odpovídali na otázky, které se týkaly jak celého programu, tak i jednotlivých předmětů. Experti hodnotili navržený program jako adekvátní ve vztahu k aktuálnímu vývoji oboru adiktologie a domnívají se, že pokrývá všechny důležité aspekty oboru a také, že nabízí dobrý poměr teoretických a aplikovaných témat. Experti rovněž vyjadřují přesvědčení, že program je vhodný jak pro domácí, tak i zahraniční studenty a odpovídá mezinárodním zvyklostem, co se týče doktorských studijních programů.

I navzdory nepříznivé epidemiologické situaci se podařilo realizovat všech 5 plánovaných expertních setkání a přednášek zahraničních expertů se studenty inovovaného doktorského programu a jejich školiteli a dalšími akademickými pracovníky Kliniky adiktologie.

Thomas F. Babor, PhD, MPH

Profesor Babor je emeritním profesorem a bývalým vedoucím Katedry komunitní medicíny a zdravotní péče Lékařské fakulty University of Connecticut, USA, a řídí aktivní výzkumný program. Je také šéfredaktorem časopisu Journal of Studies on Alcohol and Drugs. Thomas Babor se podílel na množství klinických výzkumů v oblasti léčby a sekundární prevence poruch souvisejících s užíváním návykových látek. Na svém kontě má více než 160 recenzovaných publikací a 35 knih, editovaných svazků, příruček a zpráv věnujících se problematice léčby, politiky a časné intervence. Pravidelně spolupracuje jako konzultant se Světovou zdravotnickou organizací, včetně jejich regionálních poboček v Latinské Americe a Africe.

V projektu se věnoval především tématu **etiky výzkumu a vědecké integrity** a umožnil a aktivně spolupracoval na adaptaci svého univerzitního kurzu Research Career and Conduct specificky pro prostředí 1. LF UK a modernizovaného doktorského programu adiktologie.

Přednáška s názvem *Ethics in Publishing and Research in Addiction* a následná odborná diskuse s prof. Baborem proběhla ve čtvrtek 7. října 2021 v posluchárně děkanátu 1. LF UK.

Přednáška navázala na provedené inovace doktorského studijního programu Adiktologie, do kterých byl prof. Babor aktivně zapojen, a byla zaměřena na hlavní tradice vědecké integrity a etiky výzkumu, tak jak se vyvinuly v posledních 80 letech, počínaje Helsinskou deklarací a rozvojem moderních etických principů. Hlavní část přednášky se zaměřila na rozvoj výzkumu závislostí v Evropě a Americe a na problémy spojené s prováděním základního a klinického výzkumu v oblasti alkoholu a dalších psychoaktivních látek a na publikování výzkumu, zejména časopisecké. Zvláštní pozornost byla věnována různým chybným postupům ve výzkumu a jeho publikování a tomu, jak jim předcházet prostřednictvím etického rozhodování a institucionálních pravidel. Řeč byla též o střetu zájmů a vlivu silných průmyslových odvětví v oblasti.

Přednáška je k dispozici studentům doktorského studia a dalším vědeckým pracovníkům 1. LF UK na serveru <https://www.medicalmedia.eu/>. O návštěvě prof. Babora byl publikován článek v časopise [Adiktologie v preventivní a léčebné praxi \(aplp.cz\)](#): Malinová, M. Přednáška Thomase F. Babora „Ethics in Publishing and Research in Addiction“ na 1. LF UK. *Adiktol. prevent. léčeb. praxi*. 2021; 4(4), 239–240.

Prof. Zsolt Demetrovics

Prof. Zsolt Demetrovics je profesorem psychologie a předsedou Centra excelence v odpovědném hraní na University of Gibraltar. Získal doktorát z klinické a zdravotní psychologie / návykové chování (ELTE Eötvös Loránd University, Budapešť, Maďarsko). Dříve působil jako děkan Pedagogické a psychologické fakulty a ředitel Psychologického ústavu na Univerzitě ELTE Eötvöse Loránda, kde také založil Katedru klinické psychologie a závislostí. Publikoval více než 400 výzkumných prací o epidemiologii, hodnocení a psychologických souvislostech chování při užívání návykových látek a behaviorálních závislostech, včetně hazardních her, hraní videoher, závislosti na internetu, hypersexuálního chování, závislosti na cvičení a kompulzivního nakupování. Citační ohlas jeho prací je velmi vysoký (WOS h-index 51). Je prezidentem Mezinárodní společnosti pro studium behaviorálních závislostí a šéfredaktorem časopisu *Journal of Behavioral Addictions*.

V rámci spolupráce na modernizaci doktorského studijního programu se prof. Demetrovics zaměřoval především na téma **metodologie výzkumu a oblast publikování**.

Přednáška prof. Demetrovicsa a následná odborná diskuse a konzultace na téma „Zodpovědné hraní: jak snížit škody související s hazardem?“ proběhla dne 4. 4. 2022 v online formátu a registrovaní zájemci si ji mohli poslechnout v pohodlí domova nebo svých pracoven, zároveň však bylo k dispozici velkoformátové promítání s kvalitním ozvučením v jedné z poslucháren děkanátu 1. LF UK. Prof. Demetrovics uvedl svou přednášku pohledem na širší kontext a terminologické rámce návykového chování dle Diagnostického a statistického manuálu duševních poruch DSM-IV (2000), DSM-5 (2013), Mezinárodní klasifikace nemocí MKN-10 (1994) a MKN-11 (2019), s důrazem na nelátkové závislosti (non-substance – related

– dependencies – addictions) a na úsilí posílit v novějších klasifikacích právě dělení látkových a nelátkových závislostí. Téma se dále přesunulo k novým výzvám v oboru, mezi které patří interaktivní hazardní hry. Dále se prof. Demetrovics věnoval prevalenci problémového hazardního hraní, komorbiditě, modelu veřejného zdraví a problémovému hráčství / hazardnímu hráčství u nezletilých. Tématu odpovědného hraní se prof. Demetrovics věnoval v další části přednášky. Bezpečnější hazardní hraní chápeme jako individuální přístup, který znamená, že někdo používá nízkorizikové strategie k minimalizaci škod a rizik souvisejících s hazardem. Může to ale také být strategie a soubor opatření, předpisů a služeb zavedených provozovatelem hazardních her s cílem minimalizovat rozvoj škod souvisejících s hazardem a snížit riziko rozvoje hazardního hráčství jako poruchy. Prof. Demetrovics v závěru široce představil první Pokyny pro nízkorizikové hazardní hraní na světě (dostupné na <https://gamblingguidelines.ca>) a Tipy pro bezpečnější hazard (Responsible Gambling Council, <https://www.responsiblegambling.org>).

Přednáška je k dispozici studentům doktorského studia a dalším vědeckým pracovníkům 1. LF UK na serveru <https://www.medicalmedia.eu/>.

O návštěvě prof. Demetrovics byl publikován článek v časopisu [Adiktologie v preventivní a léčebné praxi \(aplpcz\)](#): Malinová, M. Přednáška Zolta Demetrovics na 1. LF UK: „Zodpovědné hraní: jak snížit škody související s hazardem?“ *Adiktol. prevent. léčeb. praxi.* 2022; 5(2), 114–116.

Prof. Svetlana Skurtveit, Ph.D

Prof. Svetlana Skurtveit, Ph.D je vedoucí výzkumnou pracovnící Norwegian Institute of Public Health (Norský institut národního zdraví, Oddělení duševních poruch) a profesorkou výzkumu závislostí a farmakoepidemiologie na univerzitě v Oslu. Publikovala 295 původních vědeckých výzkumných prací (h-index 41). Jejím výzkumnému profilu dominují epidemiologické studie se zaměřením na duševní poruchy, závislosti, zneužívání léků na předpis a užívání nelegálních drog. Používání národních zdravotnických registrů a zdravotních průzkumů je ústředním bodem jejího výzkumu. Má zkušenosti s výukou epidemiologie na bakalářské, magisterské a doktorské úrovni.

V rámci spolupráce na modernizaci doktorského studijního programu Adiktologie se věnovala především tématu výuky v **oblasti analýzy dat** a jejím přínosem je velký důraz na praktický nácvik dovedností potřebných pro vlastní vědeckou práci.

Přednáška s názvem *Léky na předpis u těhotných žen* a podtitulem *Proč je důležité správně aplikovat farmakoepidemiologické metody* proběhla dne 15. března 2022 v prostorách děkanátu 1. LF UK. Po přednášce následovaly odborné konzultace a diskuse se studenty doktorského programu i jejich školiteli a dalšími akademickými pracovníky Kliniky adiktologie. V přednášce se prof. Skurtveit zaměřila na historii farmakoepidemiologie, která se dostala do popředí zájmu v 60. letech 20. století, kdy se v některých evropských zemích

začalo sledovat, jak se používají antibiotika, jejichž spotřeba rostla. Též to byl užitečný nástroj, když v roce 1961 nastala thalidomidová krize: vědci tehdy zaznamenali nárůst procenta abnormalit u dětí narozených ženám, které užívaly thalidomid k léčbě nevolnosti v těhotenství. Farmakoepidemiologie se začala etablovat jako vědecký obor a začaly vznikat registry reprodukčního zdraví. Dále prof. Skurtveit ukázala základní rozdělení epidemiologických/farmakoepidemiologických studií. Další část přednášky byla věnována zdrojům dat o léčivech. Data jsou shromažďována nebo jsou dostupná na úrovni národních, regionálních a místních zdravotnických zařízení nebo domácností a lze je odvozovat z kvantitativních nebo kvalitativních studií. Kvantitativní data mohou být běžně sbírané údaje, nebo data získaná z průzkumů. Prof. Skurtveit též vyzdvihla důležitost validačních studií. Pokud si údaje např. z patientských dotazníků a údaje o preskripci z registru navzájem odpovídají, jsou použitá data správná.

Přednáška je k dispozici studentům doktorského studia a dalším vědeckým pracovníkům 1. LF UK na serveru <https://www.medicalmedia.eu/>.

O návštěvě prof. Skurtveit byl publikován článek v časopisu [Adiktologie v preventivní a léčebné praxi \(aplp.cz\)](#): Malinová, M. Přednáška Svetlany Skurtveit na 1. LF UK „Léky na předpis u těhotných žen: Proč je důležité správně aplikovat farmakoepidemiologické metody“. *Adiktol. prevent. léčeb. praxi.* 2022; 5(2), 117–119.

Prof. Renee Bittoun

Profesorka Bittoun je fyzioložka, která se více než 35 let věnuje problematice odvykání kouření a závislosti na nikotinu a je považována za světovou expertku v této oblasti. V roce 1979 založila jednu z prvních klinik pro kuřáky na světě v Sydney v Austrálii. V letech 2015–2018 byla ředitelkou kliniky pro kuřáky v Sydney Local Health District. Dvacet let vedla oddělení pro odvykání kouření na Lékařské fakultě, Brain Mind Institute na University of Sydney, kde založila první univerzitní kurz o závislosti na nikotinu a odvykání kouření na jakékoli australské univerzitě. Deset let byla prezidentkou AASCP, Australské asociace odborníků na odvykání kouření. Profesorka Bittoun je zakladatelkou a šéfredaktorkou mezinárodního recenzovaného časopisu *Journal of Smoking Cessation* vydávaného Cambridge University a Hindawi Press. Publikovala mnoho článků, kapitol a knih o odvykání kouření. Je autorkou kapitoly *Tabák v Addiction Medicine* a *Příručky pro odborníky* na Oxfordské univerzitě.

V rámci zapojení do modernizace doktorského studijního programu adiktologie se věnovala tématu **klinického výzkumu a prevenci užívání tabáku**.

Přednáška prof. Bittoun a následná odborná diskuse a konzultace se studenty doktorského studijního programu na téma *c* proběhla dne 10. května 2022 v online formátu. V přednášce se profesorka Bittoun zabývala akutními a dlouhodobými účinky užívání nikotinu i mýty a mylnými představami o nikotinu a strategiích snižování škod. Pozornost byla též

věnována metabolismu nikotinu a dalším jeho vlivům na funkci jater, indukci enzymů při užívání a zneužívání látek, jako je alkohol, konopí a kofein. Nakonec se prof. Bittoun podělila o zkušenosti se zvládáním závislosti na nikotinu v australských detoxikačních jednotkách a se zaváděním elektronických cigaret s nikotinem na předpis.

Přednáška je k dispozici studentům doktorského studia a dalším vědeckým pracovníkům 1. LF UK na serveru <https://www.medicalmedia.eu/>.

O návštěvě prof. Bittoun byl publikován článek v časopisu [Adiktologie v preventivní a léčebné praxi \(apl.p.cz\)](#): Malinová, M. Přednáška Renee Bittoun na 1. LF UK: Nikotin v adiktologii. *Adiktol. prevent. léčeb. praxi.* 2022; 5(3), 181–183.

Prof. David Foxcroft

David Foxcroft, profesor komunitní psychologie a veřejného zdraví z Oxford Brookes University ve Spojeném království zaměřuje svou práci na pochopení chování skrze sociální struktury (např. rodiny, školy, komunity, zaměstnavatelé, vláda, ...) a způsoby, jak podporovat lepší zdraví a pohodu komunity a populace. David Foxcroft je redaktorem skupiny Cochrane Drugs and Alcohol Group a členem francouzského vědeckého poradního výboru SIRIC Montpellier Cancer Scientific Advisory Board. Byl hlavním řešitelem nebo spoluřešitelem několika významných britských a evropských studií zaměřených na prevenci v oblasti adiktologie.

V rámci modernizace doktorského studijního programu se prof. Foxcroft zaměřil především na téma **publikování, infrastruktury oboru a klinické adiktologie**.

Dne 27. 5. 2022 proběhla přednáška a následná diskuse a konzultace prof. Foxcrofta se studenty doktorského studia na téma *Zkoumání dopadu hry Good Behavior Game na výsledky související se zdravím a vzděláváním u dětí*. V přednášce poskytl profesor Foxcroft přehled o vývoji programu výzkumu spolu s výsledky své studie. Tým profesora Foxcrofta zkoumal relevanci, proveditelnost, dopad, ekonomickou efektivitu a dlouhodobé výsledky GBG. Ve velké klastrové randomizované studii (77 základních škol; n=3084 dětí) se hypotézy soustředily na okamžitý dopad (H1); účinky v podskupinách (rizikovní chlapci; H2); dopady implementace (dávkování; H3); efekt udržitelnosti (12 a 24měsíční sledování po intervenci; H4); dočasnou souvislost mezi duševním zdravím a školními výsledky (H5) a ekonomický dopad GBG (H6). Výsledky studie zklamaly. Ačkoli v americkém terénu jde o výbornou intervenci, v britském prostředí nepřinesla žádné důkazy o zlepšení chování dětí. I v následné diskusi se pro tuto bolestivou, leč užitečnou lekci hledaly příčiny.

Přednáška je k dispozici studentům doktorského studia a dalším vědeckým pracovníkům 1. LF UK na serveru <https://www.medicalmedia.eu/>.

O návštěvě prof. Foxcrofta byl publikován článek v časopisu *Adiktologie v preventivní a léčebné praxi (apl.p.cz)*: Malinová, M. Přednáška Davida Foxcrofta na 1. LF UK: Zkoumání dopadu hry Good Behavior Game na výsledky související se zdravím a vzděláváním u dětí. *Adiktol. prevent. léčeb. praxi.* 2022; 5(3), 184-186.

Dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů

Název indikátoru	Kód indikátoru	Plánovaná hodnota	Dosažená hodnota
Počet nových či modernizovaných výzkumně zaměřených studijních programů akreditovaných i pro výuku v cizím jazyce	5 28 01	1	1
Počet nově poskytovaných služeb akademickými pracovníky a odborníky ze zahraničí ve výzkumně zaměřených studijních programech	5 47 01	5	5
Počet absolventů prvních ročníků v nových či modernizovaných výzkumně zaměřených studijních programech akreditovaných i pro výuku v cizím jazyce	5 28 10	5	7

Publicita projektu

1. informace o realizaci projektu na webových stránkách 1. LF UK [Modernizace doktorského studijního programu oboru adiktologie v oblastech výzkumu prevence a léčby závislostního chování - 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy \(cuni.cz\)](#)
2. informace o realizaci projektu na webových stránkách Kliniky adiktologie 1. LFUK [Modernizace doktorského studijního programu oboru adiktologie v oblastech výzkumu prevence a léčby závislostního chování - Klinika Adiktologie](#)
3. informace pro zájemce o doktorské studium a studenty doktorského studia [Pro uchazeče - Klinika Adiktologie](#); [Pro studenty - Klinika Adiktologie](#); [Doctoral degree - Department of Addictology \(adiktologie.cz\)](#)
4. Informace o modernizovaném doktorském studiu adiktologie ve sborníku z XVII. ročníku Mezinárodní konference primární prevence rizikového chování
5. Informace o modernizovaném doktorském studiu adiktologie v časopise Jednička 1/2021 [Jednička PROSINEC 2020 - ÚNOR 2021 - 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy \(cuni.cz\)](#)
6. Informace o modernizovaném doktorském studiu adiktologie ve sborníku z XX. ročníku česko – slovenské konference Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku
7. Informace k realizované náborové kampani modernizovaného doktorského studia adiktologie v časopise Adiktologie v Preventivní a Léčebné Praxi č 2/2021 [APLP 2/2021 | Adiktologie v preventivní a léčebné praxi](#)
8. Informace o modernizovaném doktorském studiu adiktologie v časopise Jednička č. 2/2021 [Jednička BŘEZEN - DUBEN 2021 - 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy \(cuni.cz\)](#)

9. Informace k předmětu Rozvoj vědeckých dovedností v časopise Adiktologie v preventivní a léčebné praxi [APLP 4/2021 | Adiktologie v preventivní a léčebné praxi](#)
10. Informace k předmětu Analýza dat v praxi v časopise Adiktologie v preventivní a léčebné praxi [APLP 1/2022 | Adiktologie v preventivní a léčebné praxi](#)
11. Zpráva o přednášce prof. Thomase F. Babora v časopise Adiktologie v preventivní a léčebné praxi [APLP 4/2021 | Adiktologie v preventivní a léčebné praxi](#)
12. Zpráva o přednášce prof. Svetlany Skurtveit v časopise Adiktologie v preventivní a léčebné praxi [APLP 2/2022 Adiktologie v preventivní a léčebné praxi](#)
13. Zpráva o přednášce prof. Zsolta Demetrovicse v časopise Adiktologie v preventivní a léčebné praxi [APLP 2/2022 | Adiktologie v preventivní a léčebné praxi](#)
14. Informace k předmětům Teorie závislostí, Výzkumné designy a metody v adiktologii a Research Career and Conduct v časopise Adiktologie v preventivní a léčebné praxi [APLP 2/2022 | Adiktologie v preventivní a léčebné praxi](#)
15. Zpráva o přednášce prof. Renee Bittoun v časopise Adiktologie v preventivní a léčebné praxi č. 3/2022 [APLP 3/2022 | Adiktologie v preventivní a léčebné praxi](#)
16. Zpráva o přednášce prof. Davida Foxcrofta v časopise Adiktologie v preventivní a léčebné praxi č. APLP 3/2022 | Adiktologie v preventivní a léčebné praxi
17. GABRHELIK, R. Doktorské studium v oboru adiktologie. Adiktol. prevent. léčeb. praxi. 2022; 5 (3), 143–144.

Hlavní výstupy projektu

Název výstupu	Stručný popis	Dostupnost
Žádost o akreditaci doktorského studijního programu - Akreditační spis	Standardně zpracovaný akreditační spis dle aktuálně platné legislativy.	ISKP 14+ ZoR č. 8
Sylaby jednotlivých předmětů nového kurikula	Sylaby 7 předmětů v anglickém jazyce definující jejich obsah, výstupní znalosti studentů i povinnosti pro splnění předmětu	ISKP 14+ ZoR č. 10
Výuková a personální koncepce inovovaného studijního doktorského programu adiktologie	Dokument definující charakteristiku studijního programu, koncepci výuky, zahraniční spolupráci i prioritní tematické oblasti výzkumu	ISKP 14+ ZoR č. 7
Souhrnná odborná zpráva o provedených inovacích studijního programu	Stručná informace o nových parametrech modernizovaného doktorského programu	ISKP 14+ ZoR č. 8
Výukové moduly k jednotlivým předmětům modernizovaného doktorského programu	e-learningové opory k předmětu Zvyšování vědeckých dovedností / Advancing Scientific Skills	Platforma Moodle 2 <ul style="list-style-type: none">Publishing Addiction Science (cuni.cz)Presentation and Public Speaking Skills (cuni.cz)Writing and submitting competitive research grant proposal (cuni.cz)
	e-learningové opory k předmětu Praktická aplikace analýzy dat I a II / Practical Approach to Data Analysis I, II	Platforma Moodle 2 <ul style="list-style-type: none">Practical Approach to Data Analysis 1 (cuni.cz)Practical Approach to Data Analysis 2 (cuni.cz)
	e-learningové opory k předmětu Teorie závislostí / Addiction Theories	Platforma Moodle 2 Addiction Theories (cuni.cz)
	e-learningové opory k předmětu Research Careers and Conduct / Výzkum v adiktologii	Platforma Moodle 2 Research Careers & Conduct (cuni.cz)
	e-learningové opory k předmětu Research Design and Methods / Výzkumné designy a metody	Platforma Moodle 2 Research Designs and Methods in Addiction Science (cuni.cz)

5 specializovaných setkání zahraničních odborníků se studenty	Odborné přednášky a diskuse zahraničních odborníků zapojených do inovace programu se studenty <ul style="list-style-type: none">• Thomas Babor Ethics in Publishing and Research in Addiction• Zsolt Demetrovics Zodpovědné hraní: jak snížit škody související s hazardem?• Svetlana Skurtveit Léky na předpis u těhotných žen• Renee Bittoun Léky na předpis u těhotných žen• David Foxcroft Zkoumání dopadu hry Good Behavior Game na výsledky související se zdravím a vzděláváním u dětí	Záznamy z přednášek jsou umístěny na severu MedicalMedia.eu, který je přístupný zaměstnancům a studentům Univerzity Karlovy.
5 odborných článků studentů inovovaného doktorského studia	Odborné články studentů, které byly odeslány do redakce odborného časopisu <ul style="list-style-type: none">• Havlíková, P., Barták M. <i>Kontinuum léčby virové hepatitidy typu C mezi klienty nízkoprahových programů pro uživatele drog v Praze.</i>• Uřešová, A., Gabrhelík, R., Lukavská, K. <i>Contribution of gaming to overall leisure screen time in primary school children</i>• Koutská, K. O. <i>Neonatální abstinční syndrom: okénko nejnovější zahraniční praxe léčby</i>• Rychlá, K., Šťastná, L. <i>Psychoactive Prescription Drug Abuse: Selected Psychological Symptoms and Quality of Life in Addiction Treatment</i>• Kočvarová, L., Barták, M. <i>Study protocol for Analysis of the media image and presentation of direct and hidden advertising of alcohol in selected Czech mass communication media</i>	ISKP 14+ ZoR č. 11
Manuál pro management výzkumných dat	Manuál popisující systém organizace, skladování, zabezpečení a dlouhodobého uchování dat získaných během výzkumu	ISKP 14+ ZoR č. 9
Manuál pro zpracování disertační práce	Manuál obsahující pokyny k ukončení doktorského studia, včetně odkazů na příslušné formuláře a struktury disertační práce a autoreferátu.	ISKP 14+ ZoR č. 7
Manuál programu Turnitin	Manuál k software určenému k prevenci plagiátorství a zkoumání autorství. Program je používán jako standard pro hodnocení závěrečných studentských prací.	ISKP 14+ ZoR č. 7

